

Довідка

за результатами узагальненого анкетування учасників освітнього процесу Дружківської гімназії «Інтелект» Дружківської міської ради Донецької області за напрямом «Освітнє середовище закладу освіти» у 2024/2025 н.р.

Відповідно до плану роботи гімназії на 2024/2025 н.р., у межах щорічного самооцінювання якості освіти та освітньої діяльності (відповідно до ст. 41 Закону України «Про освіту» та методичних рекомендацій Державної служби якості освіти України) у березні–квітні 2025 року було проведено анонімне опитування трьох категорій учасників освітнього процесу: здобувачів освіти, їхніх батьків та педагогічних працівників.

Мета дослідження у контексті Програми розвитку освіти Донеччини на 2021–2027 роки - оцінка ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти у напрямі "Освітнє середовище" у взаємозв'язку із Програмою розвитку освіти Донеччини на 2021–2027 роки, що передбачає створення сучасного, безпечного, комфортного, інклюзивного освітнього середовища — метою якої є сприяння якісному наданню освітніх послуг, всебічному розвитку здобувача освіти в безпечному та вільному від насильства середовищі.

Завдання дослідження відповідно до Програми розвитку освіти Донеччини на 2021–2027 роки:

1. Проаналізувати зміст Програм з метою виявлення стандартів та вимог до освітнього середовища як безпечного, комфортного, інклюзивного та вільного від насильства чи дискримінації.
2. Оцінити відповідність поточного освітнього середовища у закладі вимогам Програми — зокрема наявність безпечного, комфортного, інклюзивного простору, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації.
3. Виявити сильні сторони та недоліки у створенні освітнього середовища згідно з критеріями Програми.
4. Провести опитування, інтерв'ю, спостереження серед здобувачів освіти, педагогів і батьків щодо їхнього сприйняття безпеки, комфорту, інклюзивності та свободи від дискримінації.
5. Зіставити результати дослідження з цілями Програми, зокрема щодо створення сучасного, безпечного, комфортного, інклюзивного та вільного від насильства освітнього середовища [Донецька обласна державна адміністрація](#).
6. Підготувати рекомендаційні заходи щодо удосконалення освітнього середовища у відповідності до стратегічних орієнтирів Програми.

Мета дослідження в межах закладу – оцінити ефективність організації та функціонування освітнього середовища в гімназії «Інтелект» Дружківської міської ради Донецької області та визначити, наскільки воно сприяє розвитку компетентностей здобувачів освіти, їхньому психологічному та соціальному благополуччю.

Завдання дослідження в межах закладу:

1. Провести аналіз освітнього середовища закладу на предмет відповідності чинним нормативно-правовим вимогам та стандартам якості освіти.
2. Оцінити рівень безпечності, комфортності, доступності та інклюзивності освітнього простору для всіх учасників освітнього процесу.
3. Вивчити вплив освітнього середовища на результати навчання, рівень мотивації та особистісний розвиток здобувачів освіти.
4. Виявити сильні та слабкі сторони освітнього середовища, визначити фактори, що потребують удосконалення.
5. Здійснити опитування та інші методи збору інформації (анкетування, інтерв'ю, спостереження) з метою отримання об'єктивних даних щодо якості освітнього середовища.
6. Порівняти отримані результати із попередніми моніторинговими дослідженнями та/або кращими практиками.
7. Розробити пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення освітнього середовища в межах функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Програма розвитку освіти Донеччини на 2021–2027 роки наголошує на важливості створення сучасного, безпечного та комфортного освітнього середовища, що забезпечує "рівний доступ до якісної шкільної освіти в безпечному, комфортному, інклюзивному та сучасному освітньому середовищі" [Донецька обласна державна адміністрація](#). Також обґрунтовує потребу створення у школах освітнього простору, "вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації"

Характеристика вибірки

Учні – 203 респонденти (59,7% контингенту 8–11 класів).

Батьки – 171 респондент (50% батьків/опікунів).

Педагоги – 23 респонденти (88,4% педагогічного колективу).

Результати анкетування здобувачів освіти, педагогічних працівників та батьків здобувачів освіти були детально проаналізовані окремо та відображені в індивідуальних довідках із додаванням діаграм і числових показників досліджень (https://drive.google.com/drive/folders/1rO8e2Ws2cOOEqV3SLNR61pP3RF6c5Cft?usp=drive_link).

На підставі цих матеріалів підготовлено зведену довідку, що узагальнює підсумкові результати дослідження стану окремих елементів освітнього

середовища та освітнього середовища гімназії загалом. Це надало можливість оцінити рівень функціонування та стан ключових компонентів освітнього середовища, а також охарактеризувати взаємини між учасниками освітнього процесу з урахуванням їх вікових, гендерних, освітніх та кваліфікаційних особливостей.

Узагальнені результати дослідження

Учні.

Переважає більшість гімназистів почуваються безпечно й комфортно в закладі (91%), однак близько 7% зазначають, що відчують психологічний дискомфорт. 5,4% повідомили про випадки психологічного насильства (кепкування, крик, тролінг). Поодинокі звернення до класних керівників та соціальних педагогів підтверджують наявність окремих випадків булінгу. Здобувачі освіти відзначають нерівномірність зворотного зв'язку від учителів: лише 39,4% отримують аргументацію оцінок від усіх педагогів. Пропозиції учнів стосувалися зменшення обсягу домашніх завдань, прозорості оцінювання, системнішого використання цифрових інструментів та мультимедіа.

71,9% батьків повністю задоволені організацією освітнього процесу, ще 25,7% – переважно задоволені. 76% респондентів підтвердили відкритість керівництва та можливість діалогу. Понад 92% відзначають проведення профілактичних заходів щодо дискримінації, кібербулінгу та безпечного користування Інтернетом. Серед проблемних моментів – потреба у більш системному інформуванні щодо критеріїв оцінювання та посилення роботи із запобігання булінгу.

Педагоги 100% задоволені умовами праці, 87% відзначають сприятливий психологічний клімат. 95,7% повідомили, що випадків мобінгу у колективі не було. Усі педагоги знайомі з правилами поведінки та алгоритмами дій у надзвичайних ситуаціях, проте 17,4% не володіють достатніми навичками домедичної допомоги. Серед слабких місць відзначено обмеженість системи психологічної підтримки педагогів та недостатню регулярність практик запобігання академічній недоброчесності.

Висновки

1. На основі аналізу узагальнених даних анкетувань усіх учасників освітнього процесу можна зробити висновок, що освітнє середовище гімназії «Інтелект» Дружківської міської ради Донецької області відповідає таким критеріям, як безпечність, довіра, демократичність, патріотичність, культуротворчість та відкритість і загалом загалом оцінюється як комфортне, безпечне та сприятливе для розвитку учнів, що підтверджується високим рівнем задоволеності усіх категорій респондентів. Отримані результати також свідчать про належний рівень організації освітнього середовища та створюють підґрунтя

для його подальшого розвитку й удосконалення відповідно до сучасних освітніх стандартів і потреб учасників освітнього процесу.

2. Водночас зберігається потреба в таких аспектах:
  - підвищенні прозорості та аргументованості оцінювання;
  - більш системній роботі із профілактики булінгу, дискримінації та корупційних складових;
  - розширенні використання цифрових освітніх інструментів;
  - удосконаленні системи психологічної підтримки як для учнів, так і для педагогів;
  - активнішій співпраці з батьками щодо поширення інформації про діяльність гімназії.

Рекомендації

1. З метою розвитку навичок самооцінювання/взаємооцінювання навчальної діяльності нагадувати здобувачам освіти про цілі та критерії оцінювання; планувати при проведенні навчальних занять час для самооцінювання/взаємооцінювання; оголошувати мету навчального заняття, критерії оцінювання результатів навчання; надавати завдання на рефлексію власної діяльності. Оприлюднити критерії, правила та процедури оцінювання на офіційних онлайн-платформах та сайті гімназії.
2. Посилити роботу, спрямовану на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти, кібербулінгу та будь-яких проявів насильства й дискримінації, забезпечивши системність профілактичних заходів, підвищення рівня обізнаності учнів, педагогів та батьків, а також ефективність реагування на можливі випадки.
3. Забезпечити прозоре оцінювання: регулярне виставлення балів в електронні журнали з обґрунтуванням.
4. Розширити використання цифрових інструментів (інтерактивні дошки, графічні планшети, віртуальні симулятори) для розвитку цифрової компетентності.
5. Розвивати систему психологічної підтримки педагогів і здобувачів освіти (консультації, тренінги, онлайн-ресурси).
6. Посилити інформаційно-комунікаційну взаємодію адміністрації з усіма учасниками освітнього процесу.
7. Забезпечити систематичний контроль за належним веденням документації (сторінок класних журналів, реєстраційних книг, журналів інструктажів тощо) з метою дотримання вимог чинного законодавства та внутрішніх положень закладу.
8. Переглянути та за потреби затвердити наказами:

- програми вступного інструктажу з охорони праці;
- програму первинного інструктажу з охорони праці;
- інструкції з охорони праці для всіх професій і видів робіт, відповідно до чинних вимог: не рідше одного разу на 3 роки — для робіт з підвищеною небезпекою; не рідше одного разу на 5 років — для інших видів робіт.

9. Систематично заслуховувати на засіданнях педагогічної ради звіти з питань:

- профілактики дитячого та виробничого травматизму;
- виконання заходів розділу з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- реалізації положень колективного договору;
- виконання рішень, ухвалених з означених питань.

10. Посилити роботу з питань:

- проведення навчань та інструктажів з охорони праці й безпеки життєдіяльності;
- надання домедичної допомоги;
- реагування на випадки травмування чи погіршення самопочуття учнів і працівників під час освітнього процесу.

11. Педагогічним працівникам: діяти на засадах академічної доброчесності, інформувати учнів про необхідність дотримання академічної доброчесності під час проведення навчальних занять, у позаурочних заходах; інформувати батьків про необхідність дотримання академічної доброчесності особливо в умовах дистанційного навчання.

12. Забезпечити відображення в протоколах засідань педагогічної ради рішень щодо:

- упровадження в освітній процес передового педагогічного досвіду та інноваційних технологій;
- участі педагогічних працівників у дослідницькій, експериментальній та інноваційній діяльності;
- співпраці з іншими закладами освіти, науковими установами та організаціями з питань розвитку якості освіти.

Таким чином, проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що отримані дані відображають реальний стан освітнього середовища в гімназії та можуть бути використані для подальшого вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти, визначення пріоритетних напрямів розвитку та формування практичних рекомендацій щодо поліпшення умов навчання й виховання.

Заступник директора з НВР

Наталя КРАВЦОВА-СОІНА